

LÁSKA STAVÍ VŠECHNO NA NOHY

(kázání, evangelický sbor Krnov, neděle 24.10.2021)

Čtení: V. Mojžíšova 5,1-22
Evangelium podle Lukáše 10,25-28

Četl jsem před časem v novinách o jednom malíři. Maloval obrazy a pak je vystavoval. Jenže kdosi mu je velmi pohaněl a jeho to rozzlobilo natolik, že je v galerii všechny pověsil vzhůru nohama. A najednou kritici začali šílet a přátelé se radovat: "To je ono!" Od té doby všechny své obrazy věší zásadně vzhůru nohama a sbírá úspěchy. Přesně tak mají být, teprve tak je to ono.

Kdysi na počátku svého přemýšlení nad vírou v Pána Ježíše Krista jsem zažil něco podobného. Od dětství cepovaný v biblických znalostech, potvrzován, účastník schůzek mládeže - měl jsem jakési ponětí o tom, co Ježíš říkal a konal, ale dokud jsem nepřišel na to, že evangelium je radostná zpráva o odpuštění hříchů, Božím smazání vin, dokud jsem toto nevěděl, nějak mi to všechno nesesedělo. Tušil jsem, jak by to mohlo být dobré, ale nefungovalo mi to. Věděl jsem, že kdyby všichni lidé žili podle Božích přikázání, problémy světa by byly vyřešeny. Jenže jsem tyto ideály nedokázal uskutečnit ani u sebe. Nedařilo se uvádět teorii do praxe. Teprve později jsem začal chápat, jak moc mé porozumění Kristu bylo postavené na hlavu a potřebovalo doslova "obrátit". Teprve evangelium poskytlo mé víře pevnou půdu pod nohama. Teprve potom, co jsem pochopil, že Ježíš umřel za moje viny, začal jsem se radovat z odpuštění, které jsem dostal darem, a když jsem se tak mohl přestat starat jen o sebe, překvapivě se dostavila i praxe, již jsem dotud tolik postrádal.

Mám pocit, že i Ježíš onomu zákoníku - pokušiteli provedl dvojpřikázáním lásky něco podobného. I on měl ve svém životě svoje obrazy: obraz Boha, obraz člověka, světa i sebe sama. Jako u správného zákoníka byly ty jeho obrazy sešněrovány hromadou příkazů a nařízení, nesporně dobrých a správných, celé to však dohromady neladilo, nebylo to ono, nedařilo se to. Mohl si odškrtávat zásluhy, kontrolovat plnění plánu, jenže něco nesesedělo. Jakoby ten obraz visel nakřivo. A Ježíš ho vzal a obrátil vzhůru nohama.

Moudří lidé, kteří zkoumají pravidla lidského chování, morálku a etiku, rozdělili etické systémy do několika skupin. Dvě z nich stojí proti sobě: etika kasuistická a principiální. Kasuistická se nazývá podle latinského slova casus, tedy případ. Kasuistická etika se snaží popsat každý případ zvlášť a pro každý předepisuje vlastní řešení: Nebudeš sousedovi závidět nové auto, nebudeš ho kvůli němu pomlouvat, určitě mu ho nepokradeš a rozhodně ho kvůli němu nezabiješ. Je to celkem jednoznačné a nemusí se u toho moc myslet, stačí se naučit všechna přikázání. Jenomže - všechny případy se nedají předvídat a odhadnout, situace prostě nastávají... Takový byl problém zákoníků. Nepřehledné množství zdokumentovaných možností a neustálá obava, že přijde něco nečekaného a oni nebudou vědět, jak se rozhodnout, nebo se dokonce rozhodnou nesprávně. Takové bylo i jejich chápání Božích přikázání: jako Božích odpovědí na konkrétní otázky.

Ježíš to však vysvětlil jinak: předložil princip - přikázání první a největší. Principem je láska. "Láska bližnímu nic zlého neučiní." To je pravá křesťanská morálka. Ne soupis

toho, co se smí, nesmí a musí, se spoustou výjimek a nedořešeností a ve skutečnosti sobecký a bez zájmu o druhé lidi. Láska jako měřítko pro vlastní rozhodnutí. Nutí člověka přemýšlet a zříkat se svého sobectví, ale řeší všechny případy a nikdy se nemýlí.

Láska je hřebíkem, na němž visí přikázání - celý Zákon a Proroci. V lásce se i Desatero staví na nohy, přestává být bičem a zůstává, čím být má, totiž náповědou: "toto láska nikdy neučiní;" je směrovkou ke svobodě - brání mi zneužít druhého člověka. Ukazuje ideál, je to opora pro naši morálku. Proto může Ježíš postoupit dál a dovést požadavky Desatera až k absurdnu: "Bylo řečeno nezabiješ, ale už když se hněváš na svého bratra, jako bys ho zabil ve svém srdci." V hněvu i ve vraždě je stejně málo lásky, proto je obojí stejně zlé.

Láska je najednou mnohem mocnější než všechna přikázání: přikázání je možno vyhovět fintou, obejít ho. Láska v sobě obsahuje všechna přikázání, protože láska nikdy bližnímu nic zlého neučiní. Láska je náročnější než přikázání, protože vyžaduje člověka celého, přitom je však snazší, neboť se raduje z dobra, prokázaného bližnímu. Zákazy svazují člověku ruce, zatímco láska mu otvírá obrovský prostor k vynalézavosti ve službě.

Právě proto ji apoštol nazývá nejvzácnější cestou, proto právě ona je tím, co obstojí, tím, co přetrvá naději i víru. Láska je podstatou Božího charakteru. Teprve láska dává smysl Božímu Zákonu - je ukazatelem: takový je Bůh, taková je Jeho láska k nám, Bůh je láska, a proto: "Milovati budeš..."

A ještě maličko: láska je pojem velice abstraktní, ve dvojpřikázání je nesmírně důležité uzemnění. Láska má totiž konkrétní předmět: Hospodina a bližního. Hospodina jako toho, z něhož všechna láska pramení, Boha milujícího a obětujícího se pro mne. A bližního, který mi stojí blízko, na dosah ruky, příbuzného, souseda, spolužáka, každého, kdo je mi postaven do cesty. Bližní je ten, s kým si skvěle rozumím, i ten, s kým se hádáme o prkotiny. Bližní je hezká holka i nerudný dědek. Bližní je křesťanský bratr i ateistický posmívač. A můžete si dosadit kohokoli ze svého okolí.

Ježíš nám zákoníkům převrací naše obrazy hlavou dolů a staví je tak, jak mají být. Burcuje nás k následování a napodobování Božího příkladu, Božího dokonalého milování. Nechejme se obrátit a budme za to obracení vděční, a milujme opravdově Pána i bližního, ať se na ty naše mazanice dá aspoň trochu dívat.

Pane Ježíši, Tobě svěřujeme obrazy našich životů a prosíme Tě, ať jim dáš správný směr a správný obsah, ať svědčí o Tvé lásce a o naději, kterou máme v Tobě.

AMEN